

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Z inozemstvom celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. ■■

Telefon številka 118. ■■

DAN

■■ NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK. ■■

Posamezna številka 6 vinarjev.

■■ Uredništvo in upravnistvo: ■■
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju post. — pust. — Za odgovor je priložiti znamko. ■■

Telefon številka 118. ■■

Brez ciljev.

Prejeli smo: Ne mislim pisati o naši brez-ciljni politiki, ki mnogokrat ne ve, kaj hoče, kaj zasleduje, ker pušča vedno za seboj ne-uspehe, ki jasno kažejo, da njena politika niso prava, temveč poseči hočem nekoliko nižje in bližje, k onemu elementu, ki tudi tava po brez-ciljnih stezah, o elementu, ki mu včasih tako radi pravimo cvet naroda, pisati hočem o mladini.

Zupančič je zapel tisto lepo zvišeno in navdušenja polno pesem »Mi gremo naprej«, a meni se zdi, da še tičimo globoko v blatu nezavednosti in nepoznanja lastnih napak. Mladini velja ta pesem, toda mladina je ne razume, ali pa je ne razume in že tako uničena, da ni več zmožna, da bi krenila na drugo, beljšo pot.

Kje so tvoji uspehi mladina? Ali so morda to, da se klerikalizem vedno bolj širi, da vedno bolj raste hinavščina, laž in zahrbtnost? To niso uspehi, to so prvi znaki našega propadanja in nazadovanja. Kolikrat slišim govoriti, klerikalizem je moral priti na površje in kakor je prišel bo tudi padel. Tako govorjenje je jako plitvo, ker sam od sebe klerikalizem ne bo padel, če ga ne bomo odpravili z vstrajnim, nepopustljivim delom, ki bo v prvi vrsti obrnjeno proti njemu. In ali se res dela pri nas vztrajno, nepopustljivo? Meni se zdi, da ne! Ali je naša mladina na poti, na kateri bo lahko delala proti klerikalizmu in tako za napredek naroda? Tudi ne! V tej mladini je vse preveč nekaj popustljivega, vse preveč prizanašanja, vse se premalo pripravlja. Naša mladina se ne pripravlja na delo, ki jo čaka, ko vstopi v javnost. In tako ne bo zmožna delati vztrajno in nepopustljivo, temveč bo opuščala in spregledavala, kar nam še sedaj prinaša neuspehe in kar nam bo prineslo še večje. Ko stopi mladina v javnost, si menda še na jasnem ni, kakšna naloga jo čaka in tako stoji s prekrizanimi rokami in služi onemu, ki ji prej prinese košček kruha. Kaj značaj, kaj vse lepo mladostno navdušenje, kaj tiste lepe fraze o narodu, košček kruha, je veliko boljši, vst se še da tudi pomiriti, ker tudi njo slednjič pomiri kruh! No, pa ni čuda, saj starejši niso boljši! Koliko jih hodi po naših ulicah, po lepi kranjski deželi, ki so že v poznih letih presedali in napregli drugega konja, da bodo le imeli bori kruhek! Tako hodijo starejši naprej in kažejo pot brez-značajnosti, mladina pa hodi za njimi. Res, ni čuda, da je toliko brez-značajne mladine, toliko prodanih duš, ko že vendar starejši, ki bi mogli dajati dober vzgled, padajo in se prodajajo. Lepa mesta z visoko plačo so jih zvabila in podali so se, niso nič povpraševali svoje vesti, svoje mladosti, v kateri so se navduševali in govorili o ljubezni do domovine. Kaj tisto, kar je bilo v mladosti, to so bile neumnosti, nespoznanje, vst se pa že tudi umiri! Rad bi samo to dočakal, da bi prišla na površje v naši politiki kakšna napredna stranka. Takrat bi jih videli zopet, kako se spreobračajo... V Ljubljani bi pa se tedaj lahko odprla trgovina s samimi maskami in v izložbeno okno bi dali najgrše! Bil bi zopet prizor za bogove, ko bi gledali, kako se prilizujejo in spreobračajo.

Nič boljša kot naša javnost ni naša mladina. Hlapčije, klečeplazi in se hlina, samo da bi ne bilo treba delati in da bi prej prišla po ceni do kruha. Največji antikristi in najhujši brezverci med našo mladino hodijo k spovedi in obhajilu, to pa samo zato, da bi jim boljše šlo in se nebi tako pri klerikalnih visokih glavah zamerili! Ne čutijo nobene notranje, duševne potrebe, le kar tako gredo, da predstojniki ne bodo hudi in da nebi nad njihovimi hrbti zažvižgal bič. Povsod hinavščina, brez-značajnost, povsod taka podlost, da se človeku gabi in iz zaničevanja bi poteptal take neznačaje, da bi jih ne videlo več solnce.

Resnica je, da mora dandanes pri nas trpeti skoro vsak značajan človek, ki ne stoji popolnoma na svojih nogah. Toda boljše je ostati značajan in trpeti poleg tudi najhujše preganjanje, kakor pa služiti in biti nizek hlapec. Ljudje, mladina, ali nimate nič več poštenja v sebi, nič več sramote, ali vam je vst že tako obmolnila? Vzdrnite se in spoznajete enkrat, da naš narod morejo pripeljati do boljše bodočnosti le značajni, nesebični možje! In odkod naj dobimo te možje, ako bo že mladina taka? Gotovo je, da mora vse žalostno in klaverno poginiti, če bo šlo tako naprej!

Vse premalo odločnosti je v tej mladini, vse premalo zaupanja v lastno moč. Treba se je truditi, treba zgodaj delati, če hočemo, da bo kaj iz mladine. Delati tudi ne zna mladina, ne študirati, sploh ničesar. Kakor sence se vlačijo zaspano po ulicah brez življenja na zunan. V srcih brez ciljev, brez ideolov.

Kaj je tvoj cilj, slovenska mladina? Zakaj živiš, kaj hočeš doseči? Narod čaka, domovina kliče, samo delati je treba. Toda za to delo se je treba pripravljati, mnogo prej delati, ker le potem bo delo uspešno. Tvoj cilj, mladina, je narod iztrgati iz krepeljeve klerikalizma, prej se ga pa moraš otrestiti sama, ker tudi v tebi je še mnogo klerikalnega. Kar je slabo, je klerikalno!

Le tako boš ustvarila svojemu narodu boljšo in sigurno bodočnost. Edino značajni, nesebični možje so vredni in zmožni, da vodijo slovenski narod po poti napredka v boljšo bodočnost! K.

in obhajilu, to pa samo zato, da bi jim boljše šlo in se nebi tako pri klerikalnih visokih glavah zamerili! Ne čutijo nobene notranje, duševne potrebe, le kar tako gredo, da predstojniki ne bodo hudi in da nebi nad njihovimi hrbti zažvižgal bič. Povsod hinavščina, brez-značajnost, povsod taka podlost, da se človeku gabi in iz zaničevanja bi poteptal take neznačaje, da bi jih ne videlo več solnce.

Resnica je, da mora dandanes pri nas trpeti skoro vsak značajan človek, ki ne stoji popolnoma na svojih nogah. Toda boljše je ostati značajan in trpeti poleg tudi najhujše preganjanje, kakor pa služiti in biti nizek hlapec. Ljudje, mladina, ali nimate nič več poštenja v sebi, nič več sramote, ali vam je vst že tako obmolnila? Vzdrnite se in spoznajete enkrat, da naš narod morejo pripeljati do boljše bodočnosti le značajni, nesebični možje! In odkod naj dobimo te možje, ako bo že mladina taka? Gotovo je, da mora vse žalostno in klaverno poginiti, če bo šlo tako naprej!

Vse premalo odločnosti je v tej mladini, vse premalo zaupanja v lastno moč. Treba se je truditi, treba zgodaj delati, če hočemo, da bo kaj iz mladine. Delati tudi ne zna mladina, ne študirati, sploh ničesar. Kakor sence se vlačijo zaspano po ulicah brez življenja na zunan. V srcih brez ciljev, brez ideolov.

Kaj je tvoj cilj, slovenska mladina? Zakaj živiš, kaj hočeš doseči? Narod čaka, domovina kliče, samo delati je treba. Toda za to delo se je treba pripravljati, mnogo prej delati, ker le potem bo delo uspešno. Tvoj cilj, mladina, je narod iztrgati iz krepeljeve klerikalizma, prej se ga pa moraš otrestiti sama, ker tudi v tebi je še mnogo klerikalnega. Kar je slabo, je klerikalno!

Le tako boš ustvarila svojemu narodu boljšo in sigurno bodočnost. Edino značajni, nesebični možje so vredni in zmožni, da vodijo slovenski narod po poti napredka v boljšo bodočnost! K.

† Jos. vitez Gorup pl. Slavinski.

Umrli je največji slovenski mecenat — Josip Gorup pl. Slavinski. Zaradi obilnih ustanov in darov, ki jih je prejel slovenski narod od tega svojega največjega mecenata — je njegovo ime danes znano po celi domovini.

Josip Gorup se je rodil v Slavini na Notranjskem dne 6. aprila 1834. Obiskoval je najprej domače šole — potem pa je dovršil višjo gimnazijo v Ljubljani. Namesto nadaljnjih študij se je posvetil Gorup — trgovini, ki ga je zelo veselila. Vstopil je v prakso pri svojem bogatu stricu zvanem Janezu Kalistru, vele-tržcu v Trstu in se je s celim navdušenjem lotil dela. Leta 1864. je Kalister umrl in Gorup je postal s svojim bratranec glavni dedič velikega imetja. (Znano je, da je Kalister zapustil mnogo dijaških in drugih dobrodelnih ustanov.) — Josip Gorup je nadaljeval delo svojega strica in kot človek, ki je imel velik pogled v trgovske razmere, je znal porabiti lepo priliko, ob morju, v Trstu in v Reki — ter je postal največji slovenski milijonar, pa morebiti celo najbogatejši slovanski mož na našem slovanskem jugu. V svoji trgovini in kupčiji je bil Gorup vreden, podjeten in previden in dobra sreča je spremljala njegova podjetja.

Pri svojim bogastvu ni pozabil Gorup, da je sin malega siromašnega slovenskega naroda in mu je naklonil mnoge darove svoje

slučno brilantom na nebu. Po čistem in tišem ozračju se je razlivala nežna vonjava cvetic iz sosednih sadnikov; najhujše se je dala čuti vonjava mične akacije. Listje na drevju je na dvorišču sladko šelestalo in se treslo, božano od nočnega zefira; mična in tajnostna tišina je tiho vladala v tej noči brez lune. Dve lastavici na gredi nad klopico, sprebujeni po Radinem šumu, sta zaspano pokukali iz gnezda ter se stisnili druga k drugi. Nek ljubavni duh neko nebeško in neizrekljivo veselje se je razlivalo povsod. A vse, ta lazurni blankit, te brilantne zvezde, ta zrak, ta drevesa, ti lastavici v svojem topleni, s puhom pokrite gnezdu, cvetlice in vonjava — je prinašalo v dušo blagodejno pomirjenje in ji govorilo o miru, ljubezni in poeziji ter o neskončnih strastnih poljubih v tej sladki nočni tišini...

Rade se je polastila tuga. Ko je končno Ognjanov potrkal na duri, je čutila, kako so se noge zagugale pod njo; pri vsem tem pa je poskočila ter šla odpreti.

Ljubljena sta se objela in njuni usti sta se združili v vnetem poljubu.

Njuna velika, neizrekljiva radost ni znala najti drugega izraza, nego o ponovnem poljubovanju in nekih pretrganih, nesovislih besedah.

Po prvem burnem izlivu sta oba ljubljena, srečna in ukajoča, se pomirila. Nista zamogla se dovolj naradovati drug drugega. Rada, ožarjena od ljubezni, je bila prekrasna. Bojčo se ji je zdel v tej kmečki obleki še brkejši, v kateri so izrazne črte moškega lica izstopile še reskejš.

»Kako se imaš, moja golobica?« jo je vprašal. »Saj ti revno dete, si postala mučenica! Jaz sem te ugonobil, jaz te izdal v žrtev,

bogate radodarne roke. Imamo od njega 30 dijaških ustanov po 600 na leto poleg tega so štiri ustanove po 600 kron za slušatelje trgovskih šol. Med najlepše njegove ustanovitve moramo prišteti ljubljanski dekliški licej, ki mu je položil temelj z 200.000 kronami; imamo pa tudi mnogo manjših ustanov: za živinorejce v Slavinski občini itd.

Mnogo naših dobrodelnih društev ima med svojimi podporniki Gorupovo ime:

Gorup je rad podpiral narodna, prosvetna in dobrodelna društva. Zato je bil častni član 53 slovenskih krajev in mest, in častni član 22 društev. Gorup je bil Jugoslovane, enako prijatelj Slovincem in Hrvatom. Politično ni nastopal, ohranil pa je zvesto narodno srce.

Poleg drugih njegovih ustanov omenimo: Temelj »Radogoj« podp. društvu za sloven, visokošolce 5000 kron, pesniku Gregorčiču za izdajo 12. zvezka poezij 6000. Za ustanove na ljubljanskem dekliškem liceju 60.000 K, 60.000 za dijaške ustanove na trgov. akademijah.

Gorup je živel zadnje čase na Reki, kjer ima svoje palače, ki se ponosno dvigajo kot najlepše stavbe ob reški luki. Njegova družina in sorodstvo je zelo mnogoštevilno; imel je 14 otrok, od teh jih živi 13, poleg tega ima mnogo vnukov in bližnjih sorodnikov.

Ko se je preselil na Reko, je kmalu postal ena navednejših oseb v tem mestu. Bil je podpredsednik ogrsko - hrvaške parobrodne družbe, pri kateri je z deležem v znesku po 600.000 kron vdeležen, ravatelj »Hrvaške štedionice i banke« in zavoda »Banca Fiumana« upravni svetnik društva »Societa fiumana del Dock« itd. Bil je tudi eden glavnih akcijonarjev avstrijskega Lloydja.

Gorup se je l. 1886. poročil z Ano Pergoherjevo. Po smrti prve žene se je t. 1891. poročil s Klavdijo Keesbacherjevo iz Ljubljane. Pokojnik je zapustil 5 sinov in 8 hčera. Gorup je imel 5 hiš v Ljubljani, 5 v Trstu, 7 na Reki in krasno vilo ob Vrbskem jezeru.

V Slavini na Notranjskem vsak lahko vidi še dve skromni hiši: ena dom Kalistrov, druga dom Gorupov. Iz onih priprostih hišic sta izšla dva največja slovenska milijonarja. Ona trda skalnata notranjska zemlja je rodila že mnogo krepkih podjetnih ljudi, ki so bili izborni trgovci in kupci. Mnogo jih je izginilo v tujstvu — saj pravijo, da je mnogo tržaških kupcev in trgovcev po svojih dedih doma s Krasa — mnogi so tudi propadli ali so pomrli brez spomina. Kalister in Gorup sta si s svojimi ustanovami postavila trajen spomenik. Posebno Gorup. Imel je odprto srce za slovensko mladino, ljubil je Ljubljano in ji je pomagal pri razvoju po potresu. Tudi na svojo rojstno vas ni pozabil; šola v Slavini za 40 tisoč kron in ustanove za živinorejce kažejo njegov smisel za narodno omiko in za narodno gospodarstvo.

Slovenci nismo bogati na milijonarjih — še bolj smo revni na mecenatih. Gorup je bil naš največji mecenat... Kar je bil Hrvatom Strossmayer, kar je bil Čehom Hlavka, to je imel nam po denarju postati Gorup. Žal, da je stal na sredi poti. Nimamo še akademije, niti umetniške galerije, niti denarne podlage za univerzo. To so tri velike kulturne naše potrebe, ki jim bomo brez mecenatov težko zadostili. Slovenska kultura trpi danes pod tem, da ni mecenatov... sto in sto sil propada, ker ne dobe zaslonbe. Denar je tudi za narodno kulturo važna stvar, prav tako kakor si more šele denaren človek privoščiti vse vrste umet-

Rada... A ti se niti ne huduješ, marveč si zmerom ona ljubeča duša, to nežno srce, rojeno le za to, da bi se jokalo, tugovalo in trepetalo!... Odpusti mi, odpusti, Rada! In Ognjanov je stiskal njeno roko v svoji ter se zagledal v njene velike, globoke, jasne oči.

»Naj ti odpustim? Ne, ne odpustim ti!« je klicala Rada z navidezno jezo. »Kaj ima to pomeniti? Ti umiraš, jaz pa naj ne bi trpela? Ko bi se mi bil vsaj oglašil z besedico!... Oh, Bojčo, Bojčo, ne umiraj več, radi Boga, ne pustim te več od sebe, želim si biti zmerom pri tebi, da te bom čuvala kakor svoje oči, da bi te zelo, zelo ljubila in se te veselila... Ti si grozno trpel, Bojčo, kaj ne?... Oh, Bog, kakšna neumnica sem! Niti vprašala te nisem, kaj si se potikal, kaj si pretrpel teh nekoliko mesecev, ki so bili zame celo stoletje!«

»Zares mnogo sem trpel; izpostavljen sem bil mnogim neizgovornim in nevarnostim... nu, tudi za naju je še Bog v nebesih in sešla sva se zopet...«

»Ne, ne, ti mi povej podrobno vse, vse! Hočem vedeti vse, saj so take reči pravile o tebi, raznašala se takšn a govorica, ena bolj čudna in grozna od druge... Bog, kako so ljudje neumljeni, da si izmišljujejo takšne reči!... Pripoveduj mi, Bojčo! Sedaj si živ in pri meni in jaz premorem zaslišati vse, kar si doprinesel, najsi tudi je to grozno in strašno.«

A pri tem ga je gledala proseče ter z neizrekljivo ljubeznijo in sočutjem.

Bojčo ni mogel odkloniti njene prošnje. Prav je imela Vrhu tega je tudi njemu samemu bilo ljubo in po godu, da je razlil svojo dušo pred osebo ljubljeno, obdarjeno z občutnim srcem; spomini na prebito trpljenje in ne-

nosti, užitke, tako je tudi z narodno kulturo. Narod — ako ima za to smisl — si marsikaj lahko postavi in seveda sama. Zgodovina pa uči, da je vsak narod potreboval mecenatov in da so mecenati veliko pripomogli, da je napredovala kultura naroda...

Koliko milijonov znaša danes Gorupovo premoženje, se da težko reči... Eni pravijo 6—7 milijonov, drugi 19 milijonov, tretji 30 milijonov. To so velike svote. Ali bo tudi po smrti slovenski narod med dediči, se danes ne ve. Tudi ako ostane pri tem, kar je Gorup dal pri življenju — bo ostal večer njegov spomin. Dal je lep vzgled — drugi naj slede.

Dalmacija osamljena.

Pod tem naslovom prinaša reški »Novi list« članek, ki se bavi s zadnjimi dogodki v avstrijskem parlamentu ter zavzemlje popolnoma enako stališče, kakor je zavzemalo slovensko napredno časopisje, ki je konstatiralo, da pomenja jugoslovanska akcija v parlamentu popoln neuspeh in to edino le radi uznaka slovenskih klerikalcev. Članek »Novega lista« tolmači mnenje napredne dalmatinske javnosti, zato podajemo kratek pregled člankovih misli. To pa še tem raje, ker se nam je od neke strani očitalo, da hočemo iz jeze in ogorčenja dajati smer politiki taktiki. Zavzeli smo namreč vsi jugoslovanski delegaciji stališče s konstatacijo, da so slovenski klerikalci s svojim strahom pred vlado že v naprej oslabili skupno akcijo jugoslovanske delegacije. Isto mnenje zastopa tudi dalmatinska napredna javnost. Sušteršičev klub se je na povle svoje vojaške komandante umaknil in pustil Dalmatince na cedilu, ker je vedel, da so sami preslabi nadležati boj do skrajnosti. Proste roke, ki jih je Sušteršič pustil svojim pravašem so sumljive vrednosti, ker je moral v prvi seji končati Dulibič po kratkem času svoj obstrukcijski govor, da si je poprej govorilo o dolgem obstrukcijskem govoru. Dalmatinska javnost danes govori o sramotni kapitulaciji pravašev pred Sušteršičem. Dalmatinski napredni poslanci so danes v parlamentu ostali na cedilu, zapustil jih je Sušteršič s slovenskimi klerikalci in pravaši ter istrskimi poslanci, ki so solidarni s Sušteršičem. Tako ni danes nade, da se sploh povede resna akcija za avstrijsko inetrvcijo!

Tako je stališče dalmatinske javnosti, ter se prav v ničemer ne razlikuje od našega! Tudi mi smo izjavili, da bi bila sedaj po fijaske interpelacijske akcije obstrukcija brez-uspešna, ker si je jugoslovanska delegacija sama izbila orožje iz rok in dala Stürgkhu priliko, da se norčuje iz nadaljnjih jugoslovanskih korakov.

Preveč optimizma je v naši politiki, preveč onega nam vedno škodljivega oportunizma, ker nas trenutni navidezni uspeh vedno preslepi, a posledice in dejstva kažejo, da je trenutni navidezni uspeh vedno le neuspeh! Naše taktike ne diktira jeza in ogorčenje, svoje mnenje o taktiki si ustvarjamo temeljem neodvisnega političnega prepričanja, ki nas ne dovede nikdar do prenapljenih sklepov, pa tudi ne do prezgodnjih proslav zmage! Ko se popolnoma razjasni položaj, ko bo mogla tudi hrvaška javnost v banovini zavzeti brez komisarijatske cenzure svoje stališče, videli bomo, da se nismo prenaplili, ker prihodnost pokaže, ali je jugoslov. parlamentarna akcija več koristila ali škodovala Hrvaški!

sreče, ki so potem sledile, imajo nekako posebno prelest, ako jih razkrijemo pravočasno. Bojčo je pripovedoval preprosto, toda ne suho, kratko in urno, kakor večeraj komitetu in potem Vicenciju, vse svoje dogodke, odkar je zapustil Belo Cerkev. Pri tem pripovedovanju se je v jasnih otročjih očeh Radinih živo izražal ves zanos njene duše. Bojčo je čital v njih sedaj strah, sedaj ljubezen in sočutje, sedaj junaški plamen in radost; ona je požirala vsako njegovo besedo, preživela in prečutila vse, ne odtegnivši od njega pogleda, ki jo je sladko grel in jo napajal.

»Oh, Bojčo, nekdo te je izdal!« je zaklicala nemirno, ko je Ognjanov v pripovedovanju dospel do alutmskega kana, kjer so ga napadli Turki.

»Ne vem, ne smem dolžiti Bolgarja. Nemara sem se izdal v turški kavarni z nekim nespametnim dejanjem.«

»A dalje?« je vprašala Rada nestrpljivo in razčiljeno.

»Začul sem pred sobo korake Turkov in razumil sem, da gredo po mene in stegnili so mi je pred oči. Videl sem, da ni rešitve; bil sem izgubljen... Izvlekel sem revolver, ter se postavil za duri... Imel sem šest krogel; pet izmed njih sem hotel pognati na sovražnika, šesto pa sem hotel prihraniti za-se.«

»Bog, Bog! Kaki trenutki, a jaz tega nisem vedela; mogoče, da sem se takrat smejala tukaj.«

»Ti si gotovo molila, Rada, zakaj Bog se me je zopet usmilil in me rešil pogina.«

»Napravil je čudež, Bojčo?« (Dalje.)

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski. (Dalje.)

Rada ni vedela, kaj ima sedaj početi. Kako počakati dragega gosta in vtajiti njegov obisk; ali povedati domačim ali ne povedati? Iti k njim, da doprinese ondi nekako nečimnost, ostati tukaj... tega ne vzdrži! Da ubije čas, ki jo še loči od Bojča, je začela tekati in pospravljati po sobi; pogladila in odčila se je pred zrcalom, kateremu se je nasmejala ter mu pokazala jezik, ko je videla, kako je zala. In zopet je jela skakati; zavrtela se je na eni nogi kot petletno dete ter je nekaj zapela, a sama ni vedela kaj, da, tudi niti ni poslušala. Njene misli so bile pri durih, pri najmanjšem šumu je strepetala kakor tič. Bila je tako srečna.

Šele nocojšni večer se je Ognjanov mogel podati iz samostana, da je obiskal Rado. Stanovale je pri babi Lilovici, sama v eni sobi, zadaj za podolgastim dvoriščem, polnim senčnih sadnih dreves. Zunaj pred sobo se je nahajala klopica, kjer je Rada po dnevu delala in čitala na hladnem.

Ta dva dni, kar je čakala, bila bi kmalu izgubila oči. Te dolge ure, polne trepetu in čakanja, s svojim pekočim razčiljenjem, so se ji zdele daljše, nego cela stoletja. V svoji nestrpljivosti je šla ven na klopico. Noč je napredovala. Zvezde so migotale

DNEVNI PREGLED.

Seja mestnega magistra Ljubljanskega. Včeraj zvečer ob petih, se je vršila pod predsedstvom župana dr. Tavčarja seja magistratnega gremija. Uvodoma poroča gospod župan o finančnem položaju mestne občine. Proračun, ki ga je zastopil sedanemu občinskemu svetu pl. Laschan je znašal že ob prevzetju poslov po županu dr. Tavčarju 37.000 K primanjkljaja, ki pa je vsel nujnih izdatkov, kakor draginskih doklade danes zrasel že na 60.000 K. Nekateri dohodki so v proračunu, ki ga je odobril pl. Laschan, tudi zelo dvomljivi. N. pr. za svet nasproti glavne pošte je poračunjenih 100.000 K dohodkov, a do danes se še ni nihče oglasil za stavbišče na nekdanjem vojaškem oskrbovališču. Radi tega finančnega stanja občine pozivlja župan občinske svetlovalce, da naj v bodoče vsakdo, kdor hoče staviti kak nasvet ali kak predlog, ki je zvezan z novimi izdatki, obenem pove tudi za pokritje, ker bo drugače on vsak tak sklep sistiral. Iz nič on ne more ničesar napraviti. Ob tej priliki poroča župan dr. Ivan Tavčar, kak izdatke povzročajo razni predlogi občinskih svetnikov, četudi so nekateri med njimi morda čisto pravični in umestni. S tem, da se je 7 delavcem pri mestnem vrtnarju zvišal dnevni zaslužek od 2.40 K na 3 K, je prišla deputacija ostalih mestnih delavcev k njemu, ki je prosila ravno take povišbe. Župan je dal izdelati v tem smislu proračun, a ta znaša na leto 70.000 K. V nadaljnjem odgovarja župan na interpelacijo občinskega svetnika Kneza, radi tlačenja postajališča za izvoške pred »Unio-nom«. Zadeva pride v občinski svet. Na sličen način se reši nasvet občinskega svetnika Franchettija, radi nasipanja cest s predebelim gramozom. Nato sledi poročila magistratnih referentov. Odkloni se predlog policijskega svetnika Lavterja, da naj se dovoli Bachmajerju postaviti v glavnem drevedu reklamne voz. Sprejme se Štefetičev predlog, da naj se mu ga ne dovoli. Nato se sprejme predlog policijskega svetnika Lavterja, da se iz istih razlogov kot Bachmajerju prepove prenašanje plakatov po mestu »Idealu«. **Stavbena dovoljenja.** Kranjski stavbni družbi se dovoli zgraditi enonadstropno vilo na vogalu, ki leži ob poti v Rožno dolino in poti na Rožnik. Izjemno se dovoli tej vili, ker je enonadstropna in določena samo za eno stranko in ker vodi stopnice na mostovž sredi vile, lesene stopice. Tudi se izjemoma dovoli mesto železne okusna lesena ograja. Mariji Wetta-chovi se dovoli zidati enonadstropno vilo na vrtu poleg sedanje vile na Bleiweisovi cesti. Na predlog občinskega svetnika Pammerja se odloži dovoljenje za napravu kanala Francu Černiču in Tomažiču v Vodmatu, ker Seravali sam nima pravice delati taka dela. Ravno tako ugovarja občinski svetnik Pammer proti stavbeniku Luckeju, ki naj bi prezidaval hišo Fran Komana v Jeranovi ulici. Veljavno se dovoli napraviti delavnico v Krakovski ulici. **Uporabno dovoljenje dobe:** Fran Pock za I. nadstropje, Opekarska cesta, ga. Sattler, hiša, Dunajska cesta, Pavlič Fran, hiša, Poljska pot., Ivan Travnik na Barju, Smielovsko Jos., Opekarska cesta Peter Bizjak, deloma za Bežigradom. Po referatu I. komisarja Semena se zapre za vozni promet pot ob vodi za bolnišnico s količki, ker vozniki po isti uhajajo tlakarini. Sluga Bevc in Igljič dobita odškodnino za uporabo privatnih koles pri dostavljanju. Koncem seje interpellira občinski svetnik Štefe župana radi mostička pri prisilni delavnici. Župan dr. Tavčar mu pojasni, da so morali ta deželni mostiček policijsko zapreti, ker je po izpovedbi izvedencev nevaren za prehod. Sedaj ljudje zabavljajo, ker je zaprt v njihovem interesu. Če bi ga magistrat ne zaprl in bi se pripetila kaka nesreča, bi zvalili vso krivdo na župana, če bi strogo ne postopal. Župan je tudi urgiral popravno mostička pri deželnem odboru. Predno je župan ob 6. zvečer zaključil sejo je še ob splošni veselosti protestiral občinski svetnik Štefe proti temu, da imajo ponoči v Zvonarski ulici »tuleče pse«. Mestna policija jih bo na podlagi cestno policijskega reda dala zapreti. (Morda bi bilo umestnejše, da bi Štefe ostajal ponoči lepo doma, pa bi ga šentjakovski psi ne motili!)

Dunajski občinske volitve. Včerajšnji izid ožjih volitev v četrtem volilnem razredu na Dunaju je javnost precej iznenadil, ker je vse pričakovalo delnega poraza krščanskih socialcev. Žal, da se ta pričakovanja niso uresničila, krščanski socialci so si priborili v volilnem boju sedem mandatov, socialni demokratje tri, in svobodomisleci enega. Največja krivda tega klenalnega uspeha je strankarska strast Wolfjan-cev, ki so izdali parolo za krščanske socialiste. Značilno za nemške nacionalce je, da pozabijo v volilnem boju vsa strankarska načela, da nastopajo za stranko, ki je par trenutkov še poprej hotela pakirati s Čehi, a se Čehi za vabljenje te stare vlačuge niso dosti brigali. Nemški nacionalci so šli v boj za eno stranko, ki uganja najhujšo korupcijo, a v trenutku nevarnosti pozabi na strankarsko narodnost — na načela — se ponuja vsakemu, od katerega pričakuje le najmanjše pomoči. Vendar naj bo rezultat volitev tak ali tak, pomenja pa vendarle poraz krščanskih socialcev, ki so izgubili v IV. razredu tri mandate, in sicer enega v korist svobodomislecev, dva pa socialnih demokratov. Moralen vspeh teh volitev pa je v porazu klerikalnega kričarja Bielohlaweka, ki je propadel proti svobodomislecu Moissiju. Tako je izginila iz občinskega sveta ta abnormaliteta, kakor so pomedli ž njim pri državnozborskih volitvah. Sedaj sedi ta bivši mogotec le še v deželnem zboru in odboru, kjer si je ustvaril mastna korita, a pride čas, ko mu volilec potegnejo tudi to izpred ust. Postopanje nemških nacionalcev je vzbudilo v nemških naprednih krogih veliko ogorčenje. Vse trezne stranke so se zjediniše temeljem parole: proti korupciji brez ozira na strankarstvo! Nemški nacionalci so pa izdali ta načela in šli v pomoč korupciji! V nemškem »National-verbandu« je prišlo to ogorčenje že do izraza, ker so dunajski napredni poslanci že zagrozili svoj izstop iz zveze radi načelnega izdajstva nacionalcev. — Pa tudi postopanje dunajskih Čehov, ki so v zadnjem trenutku proglasili ab-

stinenco pri ožjih volitvah, ni utemeljeno, ker so s tem pripomogli krščanskim socialcem do par mandatov, pripomogli oni stranki, ki je na njih telesu uganjala največja nasilstva! — Volitve so pa dokaz, da se majo stebri klerikalne strahovlade na Dunaju, da ni daleč čas popolnega obračuna.

Cudne razmere v Istri so dale povod že marsikaki časnikarski polemiki, te razmere so privedle tudi že do konflikta v političnem društvu za Istro, ki se je pa — po zatrdilu nekaterih — na zadnjem shodu le nekoliko ublažil, a nikakor poravnal. Predstavniki hrvaške istrske politike hodijo v zadnjem času jako čudna pota, počasi izgubljajo vsak stik z narodom, kjer pa narašča vedno večji odpor proti vsiljevanju političnega prepričanja in počasnemu jadranju v položaj, ki nikakor ne odgovarja razpoloženju istrskega slovenskega in hrvaškega prebivalstva. Ta kriza in razkol med narodom in njega voditelji se je poostila v trenutku neutemeljenega vstopa in vstrajanja istrskih poslancev v Šusterskičevem klubu, ker Istria nikdar ni bila klerikalna; a Šusterskičeva komanda se pa danes, ko sede v njegovem klubu vsi trije Istrani, že pozna in proti ti komandi je v razvoju resen odpor! Ta Šusterskičeva komanda nad Istro potom istrskih poslancev se pozna in opaža s skrajno nezadovoljnostjo sedaj v času, ko so vse hrvaške zemlje nastopile proti nasilju na Hrvaškem, samo Istria molči in se ne gane; vzroka te malomarnosti ni iskati daleč, voditelji Istranov so v Šusterskičevem klubu in se ne smejo ganiti za koristi banovine! O ti malomarnosti prinaša reški »Novi list« dopis iz Istre kjer pravi: Pri nas se pripravamo, pa ne zato, ker je v nevarnosti narod, temveč, ker je katoliško čustvo Istre v nevarnosti. Naša narodna inteligenca se je razočarana umaknila iz javnosti in pustila narod in prvake, da zasledujejo smeri in struje, ki prihajajo iz tujine! Istria, pripravljaj se, da vržemo raz sebe ta madež! Te besede so popolnoma jasne in dajo misliti! V Istri pride skoro do velikega preokreta, ker nezadovoljnost vedno narašča, a sedanji voditelji se nočejo uživeti v narodna stremjenja.

Prava sled Šebenikovemu morilu? Skrivnostna smrt vrliga mladeniča Šebenika je ostala do danes nejasna. A dogodki zadnjih dni, po konkurzu in begu bivšega poslodajalca nesrečne žrtve, so prinesli kolikor toliko luči v to zagonečno zločinstvo. Sodišče je baje na pravi sledi Šebenikovemu morilu. O zadevi še danes ne moremo obširno poročati, ker je preiskava pri sodišču že v polnem teku, omenimo pa le toliko, da povoda zločinu in umoru ni iskati v ljubosumnosti, kakor se je splošno trdilo, temveč povod umora je neregelnost in kaznjivo poslovanje njegovega bivšega šefa. Šebenik je bil neprostopolna in slučajna priča kaznjivemu poslovanju pobeglega Bončarja in enega njegovih uradnikov. Slučajno je zvedel za vse to in to je moral plačati s svojim mladim življenjem! Aretacija, ki se izvršila te dni po nalogu deželnega sodišča, je v zvezi z umorom.

Komisar Cuvaj proti nogometu. Hrvaška vlada je izdala odredbo, s katero prepoveduje in omejuje nagometne vaje med srednješolsko mladino. V utemeljevanju naredbe se pravi, da je nogomet sicer zdrav šport, a da naj mladina raje goji druge športe. Kakor se po Zagrebu hudomušno trdi, se Cuvaj boji, da bi kak anarhist mesto nogometne žoge ne zaigral s kako bombo proti gospodu Cuvaju.

Razpust graškega občinskega sveta. Graški občinski svet je torej razpuščen in vladnim komisarjem imenovan namestniški svetnik Anton Underrain pl. Meysing, kateremu je bivši župan dr. Graf že izročil vse posle, Gradec je eno izmed najbolj zadolženih mest v Avstriji. Nemško-nacionalna večina je gospodarila kakor se ji je pač zljubilo in privedla občino v velike finančne stiske. Da se reši finančnega popolnega poloma, je nemška večina predlagala več novih davkov, ki bi zadeli pred vsem nižje sloje. Toda temu se je odločno uprla socialistična manjšina v občinskem svetu in posegla, ker večina ni hotela odnehati od svojega namena, celo z obstrukcijo. Vsa gonja proti socialistom ni dosegla zaželjenega uspeha. Večina je končno prišla do prepričanja, da obstrukcije ne more streči, in da ni drugega izhoda, kakor razpust občinskega sveta. To se je sedaj tudi zgodilo in gotovo je, da se tega nihče bolj ne veseli, kakor nemško - nacionalna večina, ki se je na ta način znebila velikih skrbi in nadlog. Seveda je veliko vprašanje, če se bo vladnemu komisarju posrečilo rešiti občino finančne krize.

Skrajna netaktnost. V odboru, ki se je trudil, da omogoči sodelovanje slovenskih umetnikov na IV. jugoslovanski umetniški razstavi v Belgradu se je pojavil značilen razpor. Kdor je zasledoval le v malo pogajanja med Belgradom in Ljubljano, mora priznati, da je mojster Jakopič omogočil sodelovanje slovenskih umetnikov, a v zadnjem hipu so se proti Jakopiču pojavile tako zahrbtnosti in nizke intrige, da je bil prisiljen obrniti ti družbi hrbet in izjaviti svoj izstop iz pripravljalega odbora. Nositelj in povzročitelj vseh zahrbtnosti intrig je neka neznatna oseba, ki se sili z vso svojo neznanostjo v umetniške kroge, ki pa ima o umetnosti toliko pojma, kakor sobni slikar o impresijonizmu. Mi obžalujemo le one slovenske umetnike, da so naselili taki osebi, ter se pustili izrabljati proti mojstru Jakopiču od osebe, ki ne zasluži niti vstopa v umetniške kroge, ter naj ostane tam, kjer je bila do danes! Ako se stvar pravočasno ne uredi, nastopimo z ozirom do spoštovanja slovenske umetnosti s skrajno brezobzirnostjo proti osebam, ki živijo le od intrig in detaktnosti zahrbtnosti! Slovenska javnost in slovensko časopisje pa opozarjamo, da naj se ne pusti premetiti od gotovih oseb, ki izrabljajo zahrbtnosti proti zaslužnim možem, ker smo pripravljeni ošvetliti postopanje gotovih oseb tudi pred širšo jugoslovansko javnostjo in pojasniti abstinenco pravih slovenskih umetnikov!

Novih 650 milijonov hoče Nemčija v bojne svrhe. Brez dvoma bodo odobreni. Če se bode sploh premišljevalo v Nemčiji o tem, se bo le zaradi vprašanja, kako in kje dobiti toliko denarja, kajti razen socialne demokracije slede vse stranke vladi. Še več: konservativci in na-

cionalno - liberalci in klerikalci so mnenja, da zahteva ministrstvo še premalo. Zakaj vse to? Iz strahu pred Francosko. Francija ima v mirovnem času 500.000 vojakov — vseh prebivalcev pa 40 milijonov. Nemčija pa bi dosegla kljub pomnožitvi vojaštva v letu 1915, ko bi se zvišalo prebivalstvo na 69 milijonov le 544.000 vojakov. To pa se zdi napredni Nemčiji vse premalo, kajti ona mora računati tudi z Rusom. Zaradi tega so se odločili nekateri konservativci predlagati parlamentu, da še bolj pomnoži vojaštvo tako na suhem kakor na morju. Napočil bo res čas, ko bo Nemčija ena sama velika orožarna.

Praznovanje godu sv. Jurja na ljubljanskem Gradu. Praznik sv. Jurja se bode praznoval jutri s slovesno sv. mašo in pridigo ob 10. dopoldne v zgodovinsko - znameniti kapelici sv. Jurja na ljubljanskem Gradu. Cerkveno petje pri maši preskrbi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Popoldne se vrši na prostornem dvorišču grajskega poslopja neprisiljena ljudska veselica. Za okrepčila je preskrbljeno.

Semeni za kože in kožuhovino se bode vršil dne 5. in 6. maja t. l. v javnem skladišču specije »Balkan« na Dunajski cesti št. 33. Vse tozadevne informacije daje zgoraj omenjena tvrdka.

Kranjska dežela v predzgodovinski dobi pod tem naslovom je izdal znani starinoslovec Jernej Pečnik brošuro na 30 straneh za 50 vin. popisuje razne prazgodovinske izkopine na Kranjskem.

Italijansko - turška vojna. Neki grški ladji se je baje posrečilo na čuden način splavati skozi dardanele. »Giornale d' Italia« poroča da je bila neka grška ladja blokirana v dardanelski ožini, ko so začeli pokati kanoni na obeh straneh. Da se reši iz neprijetne situacije, je ukazal kapitan zvišati brzino do mogočnosti. Kakor ptica je zletela ladja skozi dvojni ogenj in se oddaljila nepoškodovana.

Novi italijanski dreadnought »Duilio« je združen v sredo v morje. Dobro je edino to, da ne zna 70% Italijanov ne čitati, ne računati, kajti drugače bi jim ne bilo vseeno, kam da gredo njihovi milijoni.

Počitniška zveza. Na poziv dijaštva v vseh naprednih časopisih se jih je prav malo oglasilo za brezplačna prenočišča. To je jako žalostna slika naših razmer, da se ne pomaga mladini, ki je tako potrebna podpore. Nič se ne čudimo, da se vrste klerikalnih dijakov vedno bolj množijo! Ne zahteva napredno dijaštvo denarnih podpor, kakor jih ima na vseh krajih klerikalno dijaštvo, prosilo je le toliko podpore, da bi moglo ob počitnicah potovati. In tudi pri tem klicu je ostala napredna javnost gluha. Zato ponovno prosimo, da bi se oglašali zasebniki, gostilne in razna društva, da dajo brezplačno prenočišča. Blagovolijo nam naj javiti najpozneje do 10. maja na naslov: »Odbor za počit. zvezo, Ljubljana, Mestni dom, Prosveta.

Odbor za počit. zvezo.

Nesreča v kamnolomu. Ko je kamnolomec Josip Šahtič dne 22. t. m. delal v kamnolomu, se je nenadoma odtrgal 3 kg težki kamen in mu padel z vso silo na glavo. Šahtiča, ki je bil težko poškodovan, so prepeljali v deželno bolnišnico v Ljubljano.

Napad. Dne 22. t. m. okoli 2. zjutraj je rudarja Leopolda Bolteta iz Trnovca pri Medvodah na cesti proti Brezovici brez vsakega vzroka napadel neki posestniški sin in ga težko poškodoval, nakar je pobegnil. Orožniki so nasilneže že izsledili in izročili sodišču.

Vlom. Te dni se je splazil neki 16letni hlapec v hišo posestnika Antona Petriča v Velikem Oblaku pri Ložu in mu ukradel iz omare 60 K denarja.

Hudobni ponočevalci. Par hudobnih ponočevalcev je v ponoči dne 20. t. m. polomilo posestniku Martinu Keržinu v Dobrunjah vrtno ograjo in jo vrgli na cesto.

Vohuni. V bližini trdnjave Skala pri Krakovu so aretirali štiri vohune, ki so hoteli fotografirati utrdbe.

Stavka črkostavcev v Sarajevu. Kljub temu, da sarajevski črkostavci strajkajo že celih 14 dni, niso tiskarne še ničesar ukrenile, da se prepreči hujše zlo. Tiskarne so vsled stavke zelo oškodovane, ker ne morejo izvršiti več važnih naročil za deželne zavode. Listi izhajajo od pondeljka naprej samo na dveh straneh. Organizacija strogo pazi na svoje člane. Lastniki tiskarn izjavljajo, da so črkostavci prelomili pogodbo, vsled česar tudi tiskarne kljub škodi ne bodo sprejele nazaj odpuščeni oseb.

Tri smrtni obsodbe. Porotno sodišče v Bielefeldu je te dni obsodilo morilce policijskega uradnika Ellermannna na smrt. Ellermann je bil 7. novembra l. l. ustreljen. Našli so ga na cesti z razbito glavo. Obsojenci so vzeli smrtno obsodbo čisto hladnokrvno na znanje in so izjavili, da se proti razsodbi ne bodo pritožili.

Degredirani stotnik. Na vojašničem dvorišču v Melunu na Francoskem so včeraj degredirali topničarskega stotnika Meuniera. Meunier je koncem lanskega leta ustrelil svojo ljubico baronico Avricourt in bil obsojen na 10 let prisilne ječe. Ko so mu včeraj odvzeli vojaško obleko, je padel v omedlevice. Odpeljali so ga v bolnišnico kjer so zdravniki konstatirali, da je nevarno bolan.

Skalnata stena se odtrgala. V bližini vasi Brettan na Tirolskem se je odtrgala s hriba skalnata stena in povzročila v okolici velikanska upoštevanja. — V pogorju Nonsberg se že dalje časa klati večja četa medvedov, ki dela v gozdovih veliko škodo. Dosedaj se lovcem še ni posrečilo medvede izslediti.

Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto 27. nedeljo 28. in ponedeljek 29. aprila 1912: 1. Skrivnostna pisava na prtliji. (Amerikanska veseloigra. Samo večer.) 2. Mirko prisluškuje v kuhinjski omari. (Velekomično; igra 6letni Abelard.) 3. Dolžnost. (Amerikanska senzacijska drama iz življenja ruskega zdravnika.) 4. Maks pri dineju. (Humoreska s priljubljenim salonskim komikom Linderjem.) **Dodatek zvečer.** »Mamsell Nitouche«, krasna veseloigra v treh dejanjih; moderno prirejena po enakoimenski opereti. Italijanski umetniški film. Vsakdo si bo že-

lel ogledati pri priljubljeno opereto v filmu. Drugi teden zopet učinkovita Nordisk drama »Predznanje igra«.

Najboljše slovensko pivo se toči v hotelu »Ilirija«.

Trst in Primorje.

»Zrinjski.« Z ozirom na sedanje dogodke na Hrvaškem so gostje, hrvatski igralci v Trstu opustili uprizoritev veseloigre »Svijet« in uprizore mesto tega narodno igro »Zrinjski«.

Strajk krojačev v Trstu se nadaljuje, ker so delodajalci sklenili imeti zaprte delavnice ves ta teden.

Se že porajajo v Lokavcu pri Ajdovščini. Ustanovilo se je namreč tam »Katoliško slov. izobraževalno društvo« — z gotovim namenom sejati pregir in razpor. Rim v Rim!

Zrtev alkohola. O onem mladeniču, ki je za stavo spil 100 čašic Amoro d' Istria, smo izvedeli, da mu je ime Rudolf Silan iz Lonjerja pri Trstu. V družbi štirih prijateljev je izpil za stavo poleg imenovane množine žganja še 22 kozarcev pive in pol litra dalmatinskega vina. Kakor povedano, je plačal ta »rekord« s smrtjo.

Zaradi slabih »gšeftov« se je vrgel v sredo neki Karl K. v morje. Da bi bil še bolj gotov smrti, si je napolnil prej žepa s kamenjem. Za 15 kg težji se je vrgel iz pomola št. 5. v morje. A nekim v bližini se nahajajočim delavcem se je posrečilo rešiti ga. Zdravi se v bolnišnici.

Lakota ga je prisilila, da se je javil na policiji neki B. Scheickel 25 let star iz Štajerskega. Prosil je, da ga zaprejo, ker nima kaj jesti. Ker pa imajo pravico do hrane le gotovi gostje, ga niso hoteli uslišati. Tedaj je začel praviti na dolgo in široko, kako je ukradel nekemu tovarišu 34 kron. To je pomagalo. — Pridržali so ga v zaporu.

Med otroci. Neka 8letna Marija Fernetič je hotela jesti v neki gostilni iz bratovega krožnika, kar pa ni poslednji dovolil. Tedaj pograbi Marija nož in sune brata tako nesrečno, da mu iztakne eno oko. — Nekaj deček je ranil s »flobert pištolo« svojega tovariša 13letnega Vodopivca. Obstreljenemu so pomagali v lekarni in mu odvzeli projektile.

Tržaški Italijani so gledali v četrtek zopet enkrat hrepeneče tja čez morje in napejali ušesa, da bi slišali zvenenje zvonov Sv. Marka. Ker je pa razdalja prevelika, so se zadovoljili poslušati zvenenje pri — telefonu.

PROSVETA.

Jugoslovanska umetniška razstava. Pripravljalni odbor IV. jugoslovanske umetniške razstave v Belgradu javlja, da je povabil k sodelovanju na razstavi tudi vsa jugoslovanska inženirska društva, da ta prirede poseben oddelek na razstavi. Povabljeni so naslednje organizacije: Društvo hrvatskih inženirjev in arhitektov v Belgradu; hrvaško društvo inženirjev v Zagrebu; društvo slovenskih inženirjev v Ljubljani; društvo inženirjev in arhitektov kraljevine Dalmacije v Splitu; ter Bolgarsko inženirsko in arhitektonsko društvo v Sofiji.

Senzacionalna aretacija.

Predpriprave.

Včeraj me je obvestil policijski komisar da se zgodi popoldne velika in nenavadna aretacija, ki ji lahko prisostvujem. Odsel sem k policijskemu komisarju in sem se mu spodobno zahvalil za povabilo. Prosil sem takoj natančnejših informacij, policijski komisar pa je izjavil, da je stvar še tajna in da mi vsled zaposlenosti ne more dati natančnih podatkov. Zato sem moral mirno počakati do popoldne.

Pot iz mesta.

Odhod iz mesta je bil določen na 3 uro. Točno ob triletni na 3 sem se zgasil pri g. policijskem komisarju, ki je dal moštvo potrebna pojasnila. Moral sem med tem čakati v pred-sobni. Naenkrat je zapel telefonski zvonec; načelnik orožniškega oddelka je telefoniral, da je moštvo (20 orožnikov) ravno odšlo iz mesta... Policijski komisar je na to dal tudi stražnikom povelje za odhod. Odsli smo po Dunajski cesti proti Posavju. Dan je bil prav lep in jasn, da je bilo skoraj vroče. Gore so bile meglene; na cesti je bilo mnogo sprehajalcev.

Nova odkritja.

S policijskim komisarjem sva se med potom zaupno pogovarjala o celi zadevi. »Vidite«, je rekel gospod komisar, »to »Jutro« je vendar od vraga. Vse zasledi. Ker piše vedno čisto resnico, mu tudi na policiji vse verujemo. Vi ste n. pr. prinesli o nedeljski nezgodi pred topničarsko vojašnico popolnoma natančno poročilo. Na podlagi tega se je uvedla preiskava proti gospodu Čamerniku, in tudi kmet je imel sitnosti. Vi ste potem pisali, da kmet ni bil kriv, in tudi g. Čamernik se izgovarja. Zato je bilo težko zaslediti krivca. In jaz sem vam zelo zameril, da niste zasledili pravega krivca, kajti kakor stvar sedaj stoji, ne bomo mogli kaznovati niti kmeta, niti šoferja. Našel se je namreč popolnoma nov krivec. Tu čitajte:

Nova sled.

Podal mi je »Jutro« in sem čital:

»Nova sled k krivdi avtomobilske nesreče na Dunajski cesti. V sredo večer je naš urednik dobil novo sled, po kateri se da izvajati kdo je povzročil smrt Keršičeve hčerke. Ta sled je v ozki zvezi z izvajanjem našega daljšega poročila o tej nesreči. Za danes bodi le toliko konstatirano, da je krivda voznika iz Posavja popolnoma razbremenjena. On je vozil bolj na levo stran kot proti sredi ceste, ker se je že radi konja od daleč umikal avtomobilu in se je tudi sicer držal bolj leve strani ceste. — Pa tudi avtomobil je pustil sled na

svoji levi strani ceste in sicer na mestu, kjer je tik pred vozom krenil iz srede ceste le za hip čisto h kraju, a takoj nato krenil preko cesti tik pred konjem na nasprotno stran ceste. Nesrečni konfin tudi izpričuje, da je avtomobil jako hitro vozil. Ker ga je šofer zavrl, je povzročil usodepolen sunek in posledice. K tej sledi se še povrnemo.

Kdo je zakrivil nesrečo.
Pogledal sem na drugo stran in sem čital: »Mi pa pravimo: osebne krivde ne moremo pripisovati ne enemu ne drugemu. — Pravi, četudi nedolžen krivec te nesreče je nekdo tretji in ta tretji je cestni kamen ali konfin. Ne voz dotičnega voznika, kakor se splošno misli marveč konfin je bil tisti, ki je zadal mladi deklici smrtni udarec.« — Sedaj sem razumel vse. — »Kaj pravite k temu?« vpraša gospod komisar. — »Stvar je važna, sem odgovoril, »kakor vidim, bodele zaslišali konfin.« — »To je moj namen,« odvrne gospod komisar ponosno in si zaviha brke.

Na lico mesta.
Sli smo mimo vojašnice in okolo nas se je zbrala precejšnja množica ljudi. Tudi vojaki so nas radovedno gledali. Orožniški oddelek, ki je bil marširal pred nami, se je razpostavil po polju, kakor mu je bilo že prej naročeno, da bi ustavil konfin, če bi pobegnil. Policijski komisar je računal tudi na to, da so konfin na Dunajski cesti zakrivil že več takih slučajev z »manj usodepolnim koncem« in da bi utegnili pobegniti iz strahu pred aretacijo. Zato je dal razpostaviti orožniško stražo, ker policija sama nima dovolj sil.

Približali smo se nesrečnemu konfinu.

Zaslišanje krivca.
Štirje policaji so se postavili vsak na eno stran in gospod komisar je v uniformi rožljaje s svitlo sabljico pristopil h konfinu. Konfin, nič hudega sluteč, nas je mirno pričakoval. V nedeljo ga je sicer avtomobil nekoliko poškodoval na glavi, toda njegova kamenita natura je udarec krepko prestala. Komisar je vzel v roko zapisnik in je začel: »Kako je vaše ime?« — »Konfin.« — »Vaše bivališče?« — »Dunajska cesta.« — »Doma?« — »Iz Alp.« — »Starost?« — »53 let.« — »Obdolženi ste, da ste zakrivil v nedeljo veliko nesrečo. Kaj pravite k temu?« — Konfin je nekaj časa molčal. — »Povejte, kar veste,« je ukazal komisar. Konfin je začel: »V nedeljo popoldne sem gledal Ljubljancane, ko so šli na Posavje. Zvečer sem že mislil zaspiti, ko je drdral mimo oni avtomobil. Vrag ga nese proti Dunaju, sem mislil. Čez dober četrt ure pa je drvil nazaj s Posavja. Stal sem popolnoma mirno, povem vam odkrito, Niti z mesta se nisem ganil, ampak izpolnjeval sem svojo dolžnost. Voza nisem videl. Naenkrat je zavozil avtomobil s celo silo name. Udarec je bil grozen; zadel me je na glavo. Udarec me je tako omamilo, da ne vem, kaj se je nadalje zgodilo. Slišal sem krik in vik, lomilo se je nekaj in nedaleč od mene je nekaj padalo. Čez čas slišim človeške glasove. Zame se ni nihče zmenil, dasi se mi je odkrnila glava. Verjemite, gospod komisar, da sem nedolžen.« — »Vendar bi vi se morali umakniti,« je rekel komisar s strogim obrazom. — »Nisem mogel, gospod.« — »Ker se je kmet umaknil na eno stran ceste, avtomobil pa na drugo stran ceste, se vidi, da bi se nesreča ne bila zgodila, ko bi vi ne stali na poti. Zato se vidi, da niste brez krivde. In v imenu zakona vas aretiram.« — Pri zadnjih besedah se je gospod komisar ozrl po stražnikih.

Aretacija.
Konfinu so se zasolžile oči. Doživel je že 53 let, pa še ni nikomur storil zalega, nasprotno so mu ljudje in vozovi prizadejali mnogo hudega; zato si ni bil v svesti krivde. Toda krepke roke policijskih stražnikov so ga prijele in — odpeljali so ga proti Ljubljani. Spremljala jih je velika množica ljudstva.

Pot domov.
Komisar si je obrisal pot s čela in je rekel: »To so sitnosti; dan za dnevom se kaj zgodi... Kaj mislite, ali je kriv...« — »To bo pokazala preiskava,« sem odgovoril. »Saj veste, da so nekoč v Višnji Gori kozla sodili, ker je zelje v zeljniku gledal. In neke na svetu so obsodili sekiro, ker je padla na človeka. Vse je mogoče. Gospod Lautar je izpolnil svojo dolžnost in Elsner bo gotovo zahteval, da se konfin nemško zasliši.« — »Kaj to,« je rekel gospod komisar. — »Vas moram pokarati. Cela Dunajska cesta je polna zločincev, vsi jih vidijo — in vi jih ne odkrijete. Vidj se, da »Dan« daleko ne dosega »Jutra«. Storite torej boljše svojo dolžnost.« — »Skušali bomo, gospod komisar« sem mu odgovoril.

Pripomba.
Včeraj zvečer so vsi konfini na Dunajski cesti izpraševali svojo vest. Pravijo, da je par največjih krivcev že izginilo. Odpravim se takoj jutri na lice mesta, da vam oskrbim natančneje poročilo.

Vaš
Humulus.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 26. aprila. Poslanska zbornica je v današnji seji nadaljevala debato o poročilu odseka za državne nastavitelje glede materijalnega položaja kancellijskih oficijantov in zboljšanja položaja poštnih nastaviteljev. Kakor znano se je postavil odsek na stališče, da je treba razmerje teh pogodbenih državnih uradnikov urediti zakonitim potom. Danes je notranji minister Heinold izjavil, da je proti takemu zakonu. Vlada pa hoče uvaževati sklepe zbornice kot direktivo. Kot za-

nja točka je prišla na dnevni red prvo branje vladne predloge glede izpremembe delokroga nekaterih ministrstev. Poslanec grof Lacseki je vložil predlog, da naj odpadejo v bodoče onim poslancem, ki so državni uradniki ali vpokojeni uradniki, za dobo zasedanja zbornice državne plače.

TENDENCIJOZNE VESTI.

Dunaj, 26. aprila. Vesti, da so dalmatinski poslanci prenehali z obstrukcijo vsled cesarjeve graje ter posredovanja skupnega finančnega ministra so neresnične. Dalmatinci sploh niso prenehali z obstrukcijo temveč bodo isto nadaljevali dasi ne upajo, ker so jih pustili na cedilu slovenski klerikalci na noben uspeh.

PRED OSODEPOLNIMI DOGODKI NA BALKANU.

Dunaj, 25. aprila. Danes je došlo semkaj iz Berlina razburljivo poročilo, ki govori o bližnjih, usodepolnih dogodkih na Balkanu. Ta vest, ki se niti ne dementira, niti potrjuje, se splošno smatra kot popolnoma resna in poučena. V diplomatskih krogih je opazovati v zadnjih dnevih mrzlično razburjenje in negotovost!

Berlin, 25. aprila. »Deutsche Tageszeitung« priobčuje bajne sledeče oficijozno brzojavko iz Bukarešta: V dardanelskem vprašanju je pričakovati v kratkem času odločilnega preobrata. Rusija je mobilizirala svojo črnomorsko floto ter stoji pred vhomom v Bospor. Ruske bojne ladje križarijo eno uro oddaljene od Carigrada. Bolgarska je mobilizirala svojo armado in je pripravljena prekoračiti mejo, kakor hitro zapelje rusko vojno brodovje v Bospor. Ta resni položaj mora izrabiti tudi Rumunija ter ne sme zamuditi prilike, da se udeleži velike balkanske akcije.

TOMAŠIČ NA OBZORJU?

Budimpešta, 25. aprila. Predsednik hrvaške koalicije grof Pejačević je včeraj delj časa konferiral z ministrskim predsednikom Lukacem, nakar je poklical brzojavno v Budimpešto bivšega bana Tomašiča. Ta je takoj dospel tja, kjer je konferiral danes s Pejačevićem, nato pa z ministrom za Hrvaško Josipovihem. Te konference dajo povoda mnogoterim sumnjam. Trdi se, da so dnevi Cuvajevega komisarijata šteti, da je Tomašič določen kot njegov naslednik.

PRED NOVO BALKANSKO VSTAJO.

Skopje, 26. aprila. Kakor kažejo vsa znamenja pripravljajo Albanci novo vstajo. V Labu so se uprli Albanci oblastim, prišlo je do hudih spopadov med albanskimi vstaši in Turki. V bližini Skoplja se je pojavila velika četa vojskove Selima Baigore, ki je napadla že več vasi in izbojevala več bitk s turškimi oddelki. Iz Skoplja odhaja vsak dan vojaštvo v notranjost.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vsprejeti znanosti inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Šivilje in vajenke se takoj sprejme. Kje, pove »Prva anončna pisarna«. 303—3

Manjša oficirska kuhinja išče kuharico, katera bi kuhala samo obed. Natančneje se poizve v Št. peterski vojašnici.

Meblovana soba s posebnim vhomom z razgledom na ulico se takoj odda. Natančneje v »Prvi anončni pisarni«.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:
Vse leto . . . K 18— Četrt leta . . . K 4-50
Pol leta . . . K 9— En mesec . . . K 1-50
V upravnistvu prejemam na mesec K 1-20.
S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:
Vse leto . . . K 20— Četrt leta . . . K 5—
Pol leta . . . K 10— En mesec . . . K 1-70
Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziramo na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.
List se usavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.
Upravištvo „DNEVA“.

Prva anončna pisarna
v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8
sprejme še

dva spretna akviziterja.
Plača po dogovoru.

Izkušen kurjač in hlapec
za tovrne konje se sprejme takoj 308
v tovarni za lep (Leimfabrik).

Viktorija Sterniša
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Največja zaloga moških, damskih otročjih in pristnih gorskih čevljev. Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.
Najpriležnejši čevlji sedanjosti.

Št. 13442.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski pošlje tudi letos 10 otrok v

morsko zdravilišče v Gradežu.
Sprejemajo se le v Ljubljani živeči za skrofulozo oboleli otroci v starosti od 6 do 12 let. Prošnje opremljene s potrdilom ubožnosti, zdravniškim izpričevalom in krstnim listom vložiti je do 20. majnika t. l. pri mestnem magistratu.

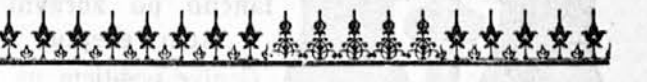
Mestni magistrat ljubljanski
dne 23. aprila 1912.

Župan:
dr. Ivan Tavčar, l. r.

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K. — Lasne podlage in mrežice vse vrste. — Lasulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana
Pod Trančo 1 (zraven čevljarskega mostu) izdelovalnica za vsa lasna dela.

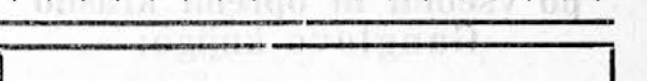

Modni salon

Pepina Ozmec

priporoča svojo bogato zalogo
damskih in dekliških modelov, športnih klobukov i. t. d. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Vsa popravila se izvršujejo točno in ceno.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani
I. Z. Z. O. Z.

Frančiškanska ulica šte. 8

je najmoderneje urejena in opremljena za tisk vsakovrstnih tiskovin: knjig, brošur, urad. tiskovin, not, lepakov, vizitk, in kuvert.

• •
Litografija. - Stereotipija. - Najmodernejša črke in okraski. Tisk v različnih barvah. Najfinejša izvršitev. Solidna in točna postrežba. • •

na dvorišče in z živimi gestami dopovedoval spremeljajoči ga četvorici svoja naročila.

Po gestah in po mimiki je Gringonneur spzcnal, da gre za pomembno stvar in dejal si je:

— Moje življenje ne bi bilo vredno piškavega oreha, ako bi me zapazili ti volcje! Gringonneur je bil posvečen v vse intrige, ki so se snovale na kraljevskem dvoru. Ali bil je pravi služabnik, ki mu je šlo pri levem ušesu notri pri desnem vun. Vso svojo pozornost je imel koncentrirano le na povojnem izvrševanju svojega posla, ki mu je prinašal vedno lepe denarce. Kajti kljub, da je bilo razpečanje igralnih kart in igranje strogo zasledovano je bila ta igra neiztrebljivo ukoreninjena tudi v najvišjih krogih in Gringonneur je bil zaposlen na dvoru le kot kraljevi risar kart.

Vedel je da strežbo kralju po življenju, vedel za delovanje kraljice, za tajne sestanke in pogovore, ali Gringonneur to ni izpreminjalo. Odkar je živel na dvoru, se mu je zdelo vse to kot nekaj čisto naravnega. Zato tudi gori opisanemu dogodku sprva ni pripisoval posebne važnosti.

Ali čim bolj je potekal dan, tem bolj mu je prihajal dogodek na misel in v ušesih so mu zvenele besede: o polnoči, kar se starega tiče... Polaščala se ga je čudna, nenasitna vznemirjenost, ki ga je končno privedla k »Obeseni svinji«, kjer jo je upal potopiti v vino —

Iz vsega, kar se je pripetilo Gringonneuru, je bralec že gotovo uganil vse ono, kar je tako razburjalo bodrega risarja.

— Meni! In prisegam vam, da najdem ubijalca!...

Ivan Neustrašni se je ozrl okoli sebe. V povdanku in v obnašanju d' Armaguaca je uganil grozno nespravljivost in neodpučajčega nasprotnika. Besna odločnost je preletela njegove možgane. Pograbil je bodalo in stopil proti grofu. Acquetonville, Gruines, Courtheuse in Scas so storili isto in naglo obstopili dvojico.

D' Armaguac se pa ni ganil. Prekrižal je roke na prsih in dostojanstveno ter zaničljivo dejal:

— Hajdi, vojvode, vtaknite zopet rezilo v nožnico! Človek bi dejal, da imate razvade, ki zelo spominjajo na rokovnjaška pobijanja!

Ivan Neustrašni je srdito zaklel, vtaknil bodalo v nožnico in zaškripal z zobmi. Po udih ga je spreletelo — morišče mu je priplavalo pred oči! S skrajnimi močmi se je obvladal in odgovoril je z navidez mirnim glasom:

— Oprostite, grof, moji nagli jezi, ki jo je povzročila kraljeva izbira, zakaj mislim sem, da pripada meni edinemu vam poverjena naloga. Pa ne govorimo več o tem. Ali imate morebiti že koda na sumu, grof?... Morebiti kako sled za morilcem?...

Grof d' Armagnac je stopil k Ivanu Neustrašnemu, pogledal naravnost mu v oči in izpregovoril z zamolklim glasom le eno besedo:

— Morebiti!... je dejal.
Vojvoda se je opotekel. Njegovi zvesti sluge so pobledeli med potnimi sragami.
Hiša Saint-Pol.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblast-
veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj
optični zavod.

Dalnogleda, toplo-
mere, in zrakomere
vseh vrst.
Očala, ščipalniki na-
tančno po zdravni-
škem receptu.
Cenike pošiljam na
zahtevo zastoj in po-
štne prosto.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu
učitelstvu, vsem učitelj-
skim društvom in vsem
okraj. učiteljskim knjiž-
nicam

po vsebini in opremi krasno
Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga
stane 3 K, — broširana
2 K 60 vln., s poštnino
26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni
v Ljubljani.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

Za vsak gramofon pisмено jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam
ur in šivalnih strojev. Imam specijelno samo
gramofone, godbene automate in druge
mehanične godbene stroje. Lastna delav-
nica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, oglejte
si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

„DAN“ se prodaja

v Ljubljani v sledečih tobakarnah:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Šelenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOŠIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUŠNIK, Rimska cesta.
UŠENIČNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.
WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg.
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica.
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANŠEK, Tržaška cesta.
JEZERŠEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
ŠTRKOVIČ, Dunajska cesta.
ŠTRAUS, Škofja ulica.

Širite, kupujte in naro-
čajte „Dan“! Prijavljajte
nove naročnike!

Priznано najboljšo slovensko pivo iz delniške pivovarne Laški trg

se toči v hotelu „ILIRIJA“.
Kavarna je vsako noč do jutra odprta.

Mednarodno spedijsko podjetje
R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876.

Telefon šte. 60.

Podjetje za prevozništvo c. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedija in skladišča. — Ekspresni promet obojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstr. Lloydja.
Pisarna v mestu: Šelenburgova ulica 3. Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7.
Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Za poletno sezijo priporoča

„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

svojo velikansko izbiro kostumov, lahkih plaščev iz blaga, prašnih plaščev iz listra ter svilnih plaščev za dame vseh najnovejših barv. Najmodernejše obleke, klobuke in slamnike za gospode in dečke po priznано nizkih in solidnih cenah.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

Kongresni trg šte. 10

dobavlja najcenejše: špecerijsko blago; jedilno in živino; sol; petrol; ej (tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen bencin; za motorje in avtomobile; gasolin, cigroin za razsetljavo; gorilno olje za Diesel-motorje; vseh vrst strojno olje; parafin itd. itd.

Vse mineralne vode in studenčne produkte vedno sveže v zalogi.

Del. glavica: K 8,000.000. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez.fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

— 334 —

Grof d' Armagnac pa se ni menil več za nje in je zapustil kabinet s počasnim in trdnim korakom ter krenil proti stanovanju Odettine, kjer se je nahajala vojvodinja Valentina plakajoča v objetu dekličinem.

— Madama, je dejal grof. Tolažeče je ob-jokovati mrtve: ali v tej grozni nesreči sta dve reči, na katere ne smemo pozabiti. Prva je ka-zen in maščevanje...

— Da, ga je prekinil kralj. Moj brat mora biti maščevan in naj bode zločinec kdorkoli.
— Prevzel sem maščevanje, sire in dopol-nil je bom. Drugo naše delo pa obstaja v tem, da poiščemo plemeniti gospe Valentini varno zatočišče.

Valentina je vzdignila k grofu oči, topeče se v bolesi zveste in ljubeče soproge.

— Vse mi je vzeto, je dejala, vse mi je po-stalo ničev. Moje življenje nima več pomena. Hoče se mi umreti in blagrovala bom smrt, kadar bo prišla.

Ko je izpregovorila te besede, je zakrila lepo obličje z dolgim črnim pajčolanom, kakor bi se sramovala kazati svojo globoko potrtost.

— Madame, je dejal grof, vaše življenje je ceno nam vsem in nimate pravice, odrekati se mu. Niti v Hiši Saint-Pol, niti v vaši palači niste na varnem, niti v sami kraljevi oskrbi.

Ubogi kralj je sklonil glavo, prijel Valen-tino za roko in zašepetal:

— Prav ima, ljuba sestra, Niti sam se ne morem braniti, kako bi vas branil?

— Trdnjava Pierrefonta pa je solidna in vzdržati more naval cele vojske, je dejal d' Armagnac. Oklenite se me, madame. Posadim

vas zopet v nosilnico in moji in vaši ljudje vas pospremiti v Pierrefont. V treh dneh bom za vami.

Odette se je vrgla ilte v naročje nje, ki je skrbela za njo, kakor lastna mati. Tudi kralj je prisrčno objel vojvodinjo in ko se je okle-nila roke grofa d' Armagnac in se obrnila pro-ti izhodu, je vzkliknil Karl:

— Bog vas varuj!...
Major je spremil odhajajoče s povešeno glavo do vrat.

XXXVIII.
Gringonneur.

Major je ostal sam v sobi. Kmalu je vstopil njegov oskrbnik Gringonneur, s katerim sta bila zelo dobra prijatelja in ki psa ni mogel pre-hvaliti, zlasti njegovih mrjaščevih čeljusti in njegove telesne sile. Prijel je Majorja za ovratnik, da ga odvede na prosto. Stopil je na dolg in temen hodnik, ki je vodil iz kralje-vega kabineta mimo Odettinega stanovanja skozi veliko sprejemnico na stopnišče in od tod na prosto. Že je položil roko na kljuko do sprejemnice, ko je zaslišal za vratni glasove. Urno je položil uho na tapetna vrata, kakor se to spodobi za zvestega služabnika in prestre-gel sledeče besede:

Konec stavka je bil že neslišen, zakaj ljudje v sprejemnici so odhajali.

Pervidno je Gringonneur odprl vrata in spoznal v odhajajočih vojvodo Ivana Ne-ustrašnega z njegovo pomočniško četvorico.

Gringonneur je zajel le naznačene besede. Stekel je k oknu in videl vojvodo, ki je prišel

— 335 —

Ker se pride dandanes pri hudi konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj ku-piti ali prodati, ali ki iščejo službe, da naj inserirajo v izbornem in zelo razširjenem slovenskem ne-: : odvisnem dnevniku : :

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po najnižjih cenah „Prva anončna pi-sarna“ v Ljubljani, Francišanska ulica šte. 8, katera daje radevolje tudi vse za to potrebne informacije.